

VADOVĖLIO RANKRAŠČIO RECENZIJA

1. Bendra informacija apie vadovėlį:

Pavadinimas: Biologija. Vadovėlis XI-XII klasei. Ekologija. Evoliucija

Autoriai: Edmundas Lekevičius, Gytautas Ignatavičius

Dalykas: ekologija

Klasė: 11-12

Leidykla: UAB leidykla „Šviesa“

2. Apie autorius

Šio vadovėlio autoriai – žinomi savo srities specialistai. Profesorius Edmundas Lekevičius – ekologas, Vilniaus universiteto Ekologijos ir aplinkotyros centro darbuotojas, žinomas ne tik kaip aušto lygio mokslininkas, bet ir kaip autorius, parengęs ir išleidęs ne vieną vadovėlį bei kitas mokymo priemones mokykloms. Docentas Gytautas Ignatavičius – aplinkotyryninkas, taip pat Vilniaus universiteto Ekologijos ir aplinkotyros centro darbuotojas, yra parengęs mokomųjų knygų studentams. Tad šis vadovėlis – puikus dviejų mokslininkų, turinčių daug tiek dalykinės patirties, tiek ir mokėjimo atrinkti bei perteikti mokinių ugdymui reikalingus dalykus, bendro darbo rezultatas. Nors kiekvieno autoriaus dėstymo stilius šiek tiek skiriasi, vadovėlio kalba aiški, logiška.

3. Vadovėlio atitikimas Bendrosioms programoms

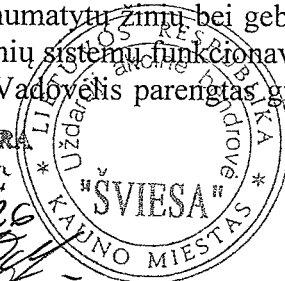
Vadovėlis yra parengtas prisilaikant 2011 metais patvirtintų Vidurinio ugdymo bendrųjų programų, todėl yra savalaikis bei būtinas sėkmingam Lietuvos moksleivių ugdymui. Pateikiama medžiaga atitinka Bendrosiose programose apibrėžtas dalyko turinio (išplėstinio kurso) apimtis, kai kur jas netgi šiek tiek praplėsdama – ši, papildoma, medžiaga talpinama pilkame fone.

4. Vadovėlio rankraščio turinio vertinimas

a. Vadovėlio tinkamumas mokyti(s)

Vadovėlio turinys sudaro galimybę mokiniams, pasirinkusiems bendrąjį ar išplėstinį biologijos kursą, plėtoti bendrąsias ir gamtamokslines kompetencijas, svarbias visaverčiam šiuolaikiniam gyvenimui ir pasirengti tolimesnėms studijoms. Vadovėlyje atrinkta, susisteminta ir integruota mokomoji medžiaga padės mokiniui įgyti Bendrosiose programose numatytų žinių bei gebėjimų ir ugdyti gamtamokslinę kompetenciją, nuodugniau nagrinėjant biologinių sistemų funkcionavimo bei kaitos dėsningumus, gamtos vieningumą ir dinamišką pusiausvyrą. Vadovėlis parengtas gilesniam

KOPIJA TIKRA
juro administrator
usma Vainalavišis
2013-06-26

mokinių gamtamokslinių gebėjimų ugdymui, skatina gebėjimą kritiškai ir kūrybiškai operuoti biologijos mokslo idėjomis, dėsniais ir metodais, spręsti teorines ir praktines problemas.

Vadovėlis yra pakankamai struktūrizuotas (daug skyrių ir nedidelės apimties poskyrių), pagrindiniai terminai išskirti riebiu šriftu, santraukos skyrių gale – lakoniškos ir tinkamai pabrėžia esmines išvadas, kurios dar akcentuojamos ir užduotyse. Visa tai turėtų padėti mokiniams mokytis ir savarankiškai, be mokytojo pagalbos.

b. Vadovėlio medžiagos tekstinė ir vaizdinė kokybė

Paveikslai neblogai iliustruoja tekste talpinamą informaciją, šie informacijos pateikimo būdai reikiamai papildo viena kitą. Paveikslų skaičiaus ir teksto apimties santykis yra neblogas, gal net optimalus.

Manau, pateikiama informacija ir užduotys skatina moksleivių smalsumą ir norą mokytis. Dalis pateikiamų užduočių skirtos skyriaus medžiagos pakartojimui ir susiejimui tarpusavyje bei su kituose skyriuose pateikta medžiaga, ką reiktų vertinti kaip skatintiną patirtį. Dalis pateikiamų užduočių yra skirtos problemų sprendimui, išmokto taikymui bei savarankiškam darbui, o tai, kaip suprantu, atitinka Bendrosios programos nuostatas. Formuluoju klausimus ir sudarant užduotis, stengiasi atsižvelgti į skirtingus moksleivių gebėjimus ir siekimus. Todėl mokytojai juos galės panaudoti mokymosi individualizavimui. Šalia užduočių, kurios reikalauja tik žinių atkartojimo, pateikiamos ir užduotys, kurios ugdo gebėjimą taikyti įgytas žinias, skatina moksleivius kritiškai mąstyti, spręsti problemas, diskutuoti, pateikti savo vertinimus ar požiūrį. Dauguma siūlomų savarankiškų darbų nėra sudėtingi, lengvai įgyvendinami. Visa tai padės moksleiviams sėkmingai pasiruošti Valstybiniam biologijos brandos egzaminui.

Dalis užduočių neturi vienareikšmio sprendimo, jos skatina moksleivius diskutuoti, išsakyti savo nuomonę, kurių kiekvienoje gali būti kas nors pozityvaus. Tokiu atveju, reikia galvoti, mokytojas sugebės reikiamai įvertinti originalius ir argumentuotus siūlymus ir jų savarankiškumą.

c. Vadovėlio tinkamumas vertybinėms nuostatomis ugdyti

Vadovėlio medžiaga tinkama moksleivių (s):

- Ji atitinka pagrindines demokratinės visuomenės ir Lietuvos valstybės vertybes;
- Ji yra nešališka lyčių, amžiaus grupių, neįgalumo, gebėjimų, socialinės padėties, rasės, etninės priklausomybės, religijos ir įsitikinimų atžvilgiu;
- Skatina ugdytis pilietines ir tautines vertybes;
- Skatina saugoti gyvybę, gamtą ir laikytis sveikos gyvensenos principų.

IŠVADA: E. Lekevičiaus ir G. Ignatavičiaus vadovėlis „Ekologija. Evoliucija“ atitinka Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių turinio vertinimo tvarkos aprašo 6 punkte nurodytus reikalavimus.

Recenzentas

2013-03-20

